

SIGNALAI, LIUDIJANTYS APIE GALIMAI PATIRIAMĄ SEKSUALINĘ PRIEVARTĄ

○ Vaiko pasakojimas apie prievartą

Apie savo patirtis vaikas mums gali papasakoti tiesiogiai (pokalbio metu) ar netiesiogiai (nupiešti piešinyje ar parašyti laiške).

○ Seksualizuotas elgesys

Stebimos labai išreikštos seksualinio elgesio formos, kurios dažnai ar nuolat pasikartoja ir trukdo kitai vaikams būdingai veiklai.

○ Fiziniai požymiai

Nėštumas, sužeidimai, mėlynės, skausmas ar niežėjimas lytinių organų srityje, lytiniu keliu plintančios ligos.

○ Elgesio ir emocijų požymiai

Nepažangus/tariamai brandus elgesys; atsiradęs nesaugumo jausmas būnant su tam tikrais žmonėmis, specifinės baimės (pavyzdžiui, baimė pastoti).

! Svarbu atsižvelgti į vaiko elgesio ir emocijų pasikeitimus!

Sunerimti reikia, jei:

- Seksualinės žinios neatitinka vaiko amžiaus.
- Seksualinio pobūdžio tema vyrauja vaiko kalboje, piešiniuose, žaidimuose, elgesyje ir kt.
- Stebima seksualinio pobūdžio veikla tarp skirtingo amžiaus ar brandos vaikų.
- Seksualinį elgesį vaikas demonstruoja viešumoje.
- Seksualinį elgesį tęsia ar kartoja nepaisydamas skausmo.
- Nereaguoja į suaugusiojo pastebėjimus ar bandymą stabdyti seksualizuotą elgesį.
- Vaikas naudoja prievartą prieš kitus.

REAGAVIMO BŪDAI ĮTARUS APIE VAIKO GALIMAI PATIRTĄ PRIEVARTĄ

Esame prievartos liudininkai ir stebime netinkamus veiksmus prieš vaiką.

Įtariame, kad prievartą vaikas galimai patiria artimoje aplinkoje, į kurią nesaugu sugrįžti.

TEISĖSAUGA (112)
Kai reikalinga pagalba „čia ir dabar“.

Tiesiogiai ar netiesiogiai sužinome apie vaiko galimai patirtą prievartą.

Stebime seksualizuotą vaiko elgesį.

Nerimą kelia pasikeitusi vaiko elgsena, psichologinė būseną.

VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SKYRIUS
Geriausių vaiko interesų užtikrinimas.

! Jei vaikas pats papasakoja apie patiriamą žalojantį elgesį:

- Tikėti vaiko pasakojimu.
- Išklausti nedemonstruojant savo emocinių reakcijų, ypač agresoriaus atžvilgiu.
- Neužduoti atsakymą menančių klausimų.
- Po pokalbio užsirašyti vaiko pasakojimą.

Globos namų „Užuovėja“ Vaikų, nukentėjusių nuo seksualinės prievartos, pagalbos centras

Direktorė Gytė Bėkštienė 8 678 24965

Visą parą budintys specialistai:

8 675 19244

8 675 59443

Norint pasikonsultuoti su Pagalbos centro **psichologu**, darbo dienomis galima kreiptis: 8 618 77520; 8 600 75189; 8 672 93677; 8 672 93649

Elektroninis paštas: info@uzuoveja.lt

KAIP ATPAŽINTI SEKSUALINĘ PRIEVARTĄ PATYRUSĮ VAIKĄ

Faktai apie seksualinę prievartą prieš vaikus

- Nukenčia 1 iš 5 vaikų.
- Nukenčia įvairaus amžiaus ir lyties vaikai.
- Apie patirtą prievartą vaikai dažnai nutyli.
- Dažniausiai vyksta artimoje aplinkoje.
- Dažniausiai vaikai nesupranta, kad su jais elgiamasi netinkamai.

Amžiaus grupė	Seksualinė vaikų raida	
	Įprastas seksualinis elgesys	Nerimą keliantis seksualinis elgesys
Ikimokyklinis amžius (0–5 m.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tyrinėja savo bei pažįstamų suaugusiųjų ir vaikų kūną, siekdamas jį pažinti (masturbuojasi, siekia pažiūrėti ar paliesti intymias kūno vietas). ○ Tyrinėja skirtumus tarp berniukų ir mergaičių. ○ Žaidžia „gydytojus“ ir panašius žaidimus su bendraamžiais. ○ Nesigėdija kūno, nuogumo. ○ Patiria erekciją. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tyrinėja kūną dažnai, intensyviai, per skausmą, ši veikla nustelbia kitas veiklas. ○ Liečia nepažįstamų žmonių intymias kūno vietas, prašo kitų liesti jį/ją intymiose vietose. ○ Gėdijasi ir vengia nuogumo. ○ Žaidžia kūno tyrinėjimo žaidimus su vyresniais ar jaunesniais už save vaikais.
Pradinis mokyklinis amžius (6–10 m.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Domisi lytiškumo tema, klausinėja apie tai suaugusiųjų. ○ Skiria intymias ir atviras kūno dalis. ○ Pradedą gėdytis nuogumo. ○ Siekia privatumo rengiantis, prausiantis, masturbuojantis. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nuolat ir įkyriai užduoda klausimus lytiškumo temomis. ○ Turi detalių žinių seksualinėmis temomis, kurios pakartotinai reiškiasi vaiko piešiniuose, kalboje, žaidimuose. ○ Viešai masturbuojasi, demonstruoja nuogą kūną, intymias vietas, net paaiškinus, kad toks elgesys netinkamas.
Ankstyvoji paauglystė (11–14 m.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Domisi seksualumu (brendimo, lytinių santykių temomis). ○ Masturbuojasi vienuoje. ○ Mezga santykius su to paties amžiaus partneriu be seksualinio intereso. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Domėjimasis seksualumu užgožia kitas veiklas. ○ Siunčia ar platina pornografinio turinio vaizdo medžiagą. ○ Kuria romantinius santykius su vyresniais ar jaunesniais už save asmenimis. ○ Gyvena lytiškai aktyvų gyvenimą.
Vėlyvoji paauglystė (15–17 m.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kalba apie seksualumą. ○ Masturbuojasi, žiūri pornografinio turinio filmus, siekiant pasitenkinimo. ○ Užmezga intymius santykius su bendraamžiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Intensyviai domisi seksualumu, žiūri pornografinio turinio medžiagą, ši veikla nustelbia kitas veiklas. ○ Įsitraukia į seksualinę veiklą su jaunesniais ar vyresniais vaikais. ○ Gyvena aktyvų seksualinį gyvenimą, dažnai keičia partnerius.